

TIEDOTE

28.4.2014

Keväinen tervehdys IkäArvokas – hankkeesta

IkäArvokas – hanke käynnistyi alkuvuodesta 2014. Se on vuoden 2013 yhteisvastuukeräyksen tuotoilla rahoitettu hanke, jonka tavoitteena on ikääntyneiden yksinäisyyden ja syrjäytymisen vähentäminen ja osallisuuden edistäminen omaan elämään, yhteisöihin ja palveluihin. Toiminnan lähtökohtana on voimavaralähtöisyys. Kehittämistyössä keskiössä on ikäihminen omine erilaisine tarpeineen.

Hanke sai nimekseen IkäArvokas. Nimen valitsivat päivätoimintaan osallistuneet ikäihmiset pilottiseurakuntien yhdyshenkilöiden antamista nimiehdotuksista. Nimen valinnan perusteena oli arvokkaan vanhuuden mahdollistaminen ikäihmisille ja heidän mielestään IkäArvokas kuvaa tätä asiaa.

Tiedotteen avulla pyrimme tiedottamaan hankkeen tapahtumista sekä kehittämistyön etenemisestä kaikkiin hankkeen seurakuntiin, verkostoihin, avaintoimijoille ja yhteistyökumppaneille. Tämä tiedote sisältää hankkeen tilannekatsauksen ja luotaa tulevaa. Tiedote on lähetty pilotti- ja kummiseurakuntiin sekä johtoryhmän jäsenille perinteisellä postilla ja toiveenamme on, ettei se huku kaiken viestitulvan joukkoon. Toivomme myös, että ehdit lukemaan tiedotteen, sillä se pitää sisällään tuhdin tietopakettin IkäArvokas – hankkeen toiminnasta.

IkäArvokas – hankkeessa on mukana 6 pilottiseurakuntaa ja 9 kummiseurakuntaa. Hanke toimii alueellisesti laajalla alueella; Etelä- ja Pohjois-Savon sekä Varsinais-Suomen alueella. Hankkeessa työskentelee projektikoordinaattori ja kaksi projektityöntekijää. Kummi- ja pilottiseurakuntiin on nimetty yhdyshenkilöt, jotka osaltaan vastaavat kehittämistyöstä seurakunnissa.

Hankkeen alkuvaihe on ollut hankkeen muotoutumisen, yhteistyön luomisen, nykytilanteen kartoittamisen ja toimintasuunnitelmien täsmentymisen aikaa. Hankkeen ensimmäisien kuukausien aikana on pidetty työkokouksia pilotti- ja kummiseurakuntien yhdyshenkilöiden kanssa. Kehittämistyön keskeisiä painopistealueita on kartoitettu seurakunnittain ja verkostoyhteistyötä on aloitettu rakentamaan painopisteiden mukaan. Kumppanuuksia on kartoitettu mm. järjestöistä, ikäihmisten keskuudesta, arkisista toimintaympäristöistä, kuntatoimijoista ja vanhusneuvostoista.

Verkostoista on kutsuttu henkilöitä monialaisesti työskentelemään hankkeen ajan kehittämissyryhmissä. Kehittämissyrymätöyöskentelyssä on päädytty kokoamaan kehittämissyry-

Välitämme.

mä jokaiseen pilottiseurakunnan alueelle. Näin ollen saadaan ikäihmisten, järjestöjen ja paikkakunnan ”kentän ääni” riittävästi kuulumaan kehittämistyössä. Kehittämissryhmät on koottu ja ne ovat käynnistyneet kevään aikana.

Aloitusseminaarit

IkäArvokas – hanke on käynnistetty pitämällä aloitusseminaarit. Niissä on tiedotettu hankkeen alkuaskeleista ja kerrottu mitä tullaan tekemään hankkeen aikana. Tilaisuuksissa ovat alustamassa olleet paikalliset vanhustyön asiantuntijat ja niissä on järjestetty paneelikeskustelut. Paneeleissa on pohdittu mitä arvokas vanhuus ja miten se mahdollistetaan ja miten olisi mahdollista löytää niitä yksinäisiä ja syrjäytyneitä vanhuksia, joiden olemassa olosta emme edes tiedä. Aloitusseminaareja on järjestetty jo Mikkelissä, Varkaudessa ja Turussa ja osallistujia on ollut jokaisessa tilaisuudessa n. 100 henkilöä. IkäArvokas – hankkeen sivuilta löytyvät ajankohtaista palstalta seuraavien seminaarien ajankohdat ja sisällöt.

Seminaareissa ikäihmisten kanssa on käyty arvokeskustelua ikääntymisestä, olemme kuulleet omakohtaisia kokemuksia yksinäisyydestä tai tekijöistä, jotka ovat johtaneet syrjäytymiseen ja lisäksi on keskusteltu vastuukysymyksistä. Lähes jokaisessa seminaarissa on tullut esille, että vanhusten löytäminen ja auttaminen on meidän kaikkien yhteinen tehtävä. Mitä sinun naapurillesi kuuluu?

Kuva: Turku Katariinan seurakunnan aloitusseminaarin paneelista 10.4.2014.

Koulutukset

Hankkeessa on työstetty ns. yhteydenottokortti, jolla pyritään tavoittamaan yksinäisiä ja syrjäytyneitä vanhuksia arkisista toimintaympäristöistä. Tämä Hoksaa Minut – kampanja käynnistyy tiedottamalla ja [kouluttamalla arkisten toimintaympäristöjen toimijoita](#) esim. taksit, lähikaupat, apteekit, taloyhtiöt, postit ja erilaiset ruuanjakelupisteet sekä kotikäyntejä tekevät palveluntuottajat, kuten jalkahoitajat. Tiedotustilaisuudet ovat;

- 9.5.2014 klo. 13.00 alk. Pieksämäellä
- 12.5.2014 klo. 10.00 alk. Mikkelissä
- 19.5.2014 klo. 12.00 alk. Varkaudessa

Varsinais-Suomen alueella yhteydenottokortti otetaan käyttöön syksyllä 2014.

Seurakuntien yhdyshenkilöt osallistuvat hankkeen puitteissa Kansalaisareenan järjestämään ”Työnohjauksellinen kouluttajakoulutus vapaaehtoisten vertaisohjaajien kouluttajille”. Tämä on kolme päiväinen koulutus, johon sisältyy välitehtäviä. Koulutus alkaa toukokuussa 2014 ja kestää loppuvuoteen asti. Koulutus on tarkoitettu niille, jotka ovat jo työssään toimineet aikaisemmin vapaaehtoisten kouluttajana.

IkäArvokas hanke käynnistää syksyllä 2014 yhteistyössä seurakuntien ja kumppaneiden kanssa [vapaaehtoistoiminnan ja vertaistoiminnan koulutuksia](#). Koulutuksista tehdään seurakuntiin työkaluiksi koulutuspaketit. Koulutusten sisältöjä suunnitellaan verkostoissa kevään aikana.

Työvälineiden kehittäminen

1. Kuulolla puhelin

Mikkelin tuomiokirkko seurakunnassa on ollut käytössä huhtikuun alusta alkaen ”Kuulolla puhelin”. Kuulolla puhelimeen voi soittaa arkisin klo. 7.00–9.00 välillä. Puheluun vastaa diakoniatyöntekijä ja keskustelut käydään luottamuksellisina ja nimettöminä.

Kuulolla puhelimeen voi soittaa esimerkiksi silloin kun;

- yksinäisyys ahdistaa
- sairaus painaa mieltä
- liikuntakyvyn heikkeneminen estää jokapäiväistä kanssakäymistä
- läheisen kuoltua kaipaat lohtua
- huolet aiheuttavat unettomuutta
- elämänmuutokset ovat tuoneet ongelmia
- koet olosi turvattomaksi tai olet kokenut väkivaltaa

Puhelut tilastoidaan ja niiden keskeiset sisällöt kootaan. Näitä kerättyjä tietoja hyödynnetään myöhemmin puhelinpalvelun koulutuksen suunnittelussa ja koulutuksessa. Dia-

koniatyöntekijät vastaavat puhelimeen pilotointivaiheessa. Myöhemmin tehtävään koulutetaan myös vapaaehtoisia.

2. Yhteydenottokortti

Yhteydenottokortti on tarkoitettu jaettavaksi arkisissa toimintaympäristöissä, joissa liikkuu ikäihmisiä. ”Hoksauta minut” kampanjalla etenevä toiminta käynnistyy toukokuun alussa ja toimintaa seurataan aktiivisesti ja arviointi kampanjasta tapahtuu keväällä 2015. Yhteydenottokortin voi antaa, kun huoli ikäihmisen pärjäämisestä on herännyt. Kortin voi antaa joko suoraan ikäihmisille tai heidän omaisilleen, läheisilleen tai laittaa näkyvälle paikalle, jolloin sen voi ottaa asiasta kiinnostunut mukaansa. Mikkeliin, Varkauteen ja Pieksämäelle on lähtenyt liikkeelle 1000 yhteydenottokorttia. Mielenkiinnolla odotamme kuinka moni niistä palautuu takaisin.

3. Korttelikerhojen perustaminen matalan kynnyksen periaatteella

Korttelikerhoja on tarkoituksena pilotoida ensin muutamassa kaupunginosassa ja arvioinnin jälkeen on toimintaa tarkoitus levittää laajemmalle alueelle. Korttelikerhoja perustetaan yhteistyössä muiden vanhustyön toimijoiden kanssa. Vapaaehtoisia toivotaan toimintaan mukaan ja heitä koulutetaan myös ryhmien vertaisohjaajiksi. Kerhojen sisällöt suunnitellaan ikäihmisiltä koottujen tarpeiden mukaan. Tällä hetkellä kartoitetaan jo olemassa olevia tiloja ja etsitään uusia tiloja ja yhteistyökumppaneita alueille, joissa toimintaa ei vielä ole.

Selvitykset ja kartoitukset

IkäArvokas-hankkeessa tehdään etsivästä ja osallistavasta vanhustyöstä diakoniatyössä alkukartoitus ja sen on valmiina alkuvuodesta 2015. Kyselylomakkeet on tehty ikäihmisille, kehittämistyöryhmään osallistuville, johtoryhmän jäsenille ja pilotti- ja kummiseurakuntien yhdyshenkilöille. Alkukartoituksessa saatuja tuloksia ja tietoa hyödynnetään kehittämistyössä ja erilaisissa suunnitelmissa esimerkiksi kyläsuunnitelmissa ja koulutuspaketeissa.

Työvälineiden ja menetelmien kautta saatua tietoa kerätään, mm. kuulolla puhelimen toimintaa tilastoidaan koko ajan ja toiminnasta tehdään pilotointiraportti.

IkäArvokas hankkeen työmuotoihin kuuluu etsivän ja osallistavan vanhustyön menetelmien kokeileminen. Kaikista näistä kokeiluista tehdään pilotointisuunnitelmat ja kokeiluista kirjataan pilotointiraportit. Hyväksi arvioidut käytännöt kirjataan Innokylän alustalle ja toiminta mallinnetaan. Näin hyvät käytännöt ovat levitettävissä ja sovellettavissa valtakunnallisesti.

Luovuus ja kulttuuri

Mikkelin tuomiokirkko seurakunnassa on järjestetty Eila ja Eino nimellä työstetty valokuvanäyttely. Valokuvanäyttely on osa IkäArvokas – hanketta. Valokuvat on ottanut vanhusten parissa vapaaehtoisena toimiva Anna-Katri Hänninen. Hän kulki diakonia-työntekijän mukana ikäihmisten kodeissa ja otti dokumentaarisia valokuvia. Kuvattavien kasvoilla heijastuu ilo, rakkaus, yksinäisyys, kaipuu, luopuminen ja puolison ikävä. Monenlaiset tunteet. Valokuvanäyttelyn jatkona diakoniaopiskelija käy haastattelemassa noita valokuvissa olleita henkilöitä ja kirjoittaa elämänhistoriasta kuvien takana.

Syksyllä alkava vapaaehtoisten ja vertaisten rekrytointi ja koulutuskampanja etenee ”Lähde löytöretkelle” teemalla. Diakoniatiimissä asiaa käytäessä läpi ajatus innoitti yhtä diakoniatyöntekijää kirjoittamaan runon. Tämä runo löytyy tiedotteen lopusta.

Ikäihmisiltä ja ammattihenkilöiltä on tullut useita vuosiakin jo pöytälaatikossa olleita runoja, ajatuksia ja erilaisia kirjoitelmia hankkeen teemaan liittyen. Näitä tuodaan esille erilaisissa tilaisuuksissa ja pyritään liittämään hankkeen sivuille.

Kuva: Eila ja Eino valokuvanäyttely, Anna Katri Hänninen

Tiedottaminen

Tiedottaminen IkäArvokas –hankkeessa tapahtuu viestintäsuunnitelman mukaan. Olemme avanneet hankkeen sivut osoitteessa www.tyynela.fi/51-ikaarvokas Näille sivuille päivitetään viikoittain tietoa hankkeen tapahtumista ja toiminnoista. Laitamme hankkeen sivuille myös mielenkiintoisia linkkejä etsivästä ja osallistavasta vanhustyöstä ja materiaaleista, joita olemme käyttäneet hyödyksemme kehittämistyössä. Näitä kannattaa käydä ehdottomasti lueskelemassa. Halutessanne voimme toimittaa viestintäsuunnitelman sähköpostilla. Myös pilottiseurakuntien omat sivut toimivat tiedotuskanavina.

IkäArvokas – hanke on esillä 15–16.5.2014 Finlandia talossa vanhustyön vastuunkantajat kansallisessa moniammatillisessa kongressissa. Posteriesityksen ja valokuvanäyttelyn puitteissa nostetaan esille etsivää ja osallistavaa vanhustyötä.

Hanke osallistuu myös 27.8.2014 Senioritreffit järjestämiseen MikkeliPuistossa. Edellisenä vuotena tilaisuuteen osallistui n. 600 ikäihmistä Etelä-Savon alueelta.

Yhteistyö oppilaitosten kanssa

Teemme mielellämme yhteistyötä eri oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa. Tällä hetkellä olemme saaneet kaksi opiskelijaa mukaan yhteistyöhön IkäArvokas – hankkeeseen.

Sosionomi YAMK opiskelija tekee opinnäytetyönään (30 op) Varkauden ikäihmisten korttelitoiminnan alkuselvityksen.

Toinen opiskelija sosionomi-diakoni opiskelija suorittaa mielenterveys- ja päihdetyön jakson (10 op). Hän tekee Eila ja Eino valokuvanäyttelyn henkilöistä ”Tarinat kuvien takana” raportin. Työskentelymuotona on temahaastattelu.

Ajankohtaista ja tulevia tapahtumia

15–16.5.2014 IkäArvokas – hanke esillä posteriesityksenä ja valokuvanäyttelynä kansallisessa moniammatillisessa Vanhustyön vastuunkantajat kongressissa

13.5.2014 IkäArvokas – hankkeen aloitusseminaari Salossa

Yhteydenottokorttien tiedotustilaisuudet:

- 9.5.2014 klo. 13.00 alk. Pieksämäellä
- 12.5.2014 klo. 10.00 alk. Mikkeliissä
- 19.5.2014 klo. 12.00 alk. Varkaudessa

20.5.2014 IkäArvokas aloitusseminaari Pieksämäellä klo. 12.30–15.30 uuden kirkon seurakuntasalilla

21.5.2014 IkäArvokas- hankkeen aloitusseminaari Pöytyällä

14.8.2014 IkäArvokas- hankkeen kohderyhmälle Mikkelissä leiripäivä

27.8.2014 IkäArvokas – hanke yhteistyössä mukana järjestämässä Senioritreffit Mikkelipuistossa

16.9.2014 Varkaudessa ikäihmisten foorumi IkäArvokas – hankkeen teemoista

8.5, 20.5 ja 24.9.2014 klo. 9.30–16.00 Työnohjauksellinen kouluttajakoulutus vapaaehtoisten vertaisohjaajien kouluttajille. Koulutuskokonaisuus diakoniatyössä vertais- ja vapaaehtoistoiminnassa toimiville ja –toiminnasta vastaaville.

Jos teillä on kysyttävää IkäArvokas – hankkeeseen liittyen, älkää epäröikö ottaa yhteyttä,

Projektikoordinaattori
anu.silvennoinen@kirkkopalvelut.fi 040 179 7948

Projektityöntekijä (Mikkeli, Pieksämäki ja Varkaus)
eija.myllymaki@kirkkopalvelut.fi 040 554 2506

Projektityöntekijä (Salo, Turku ja Pöytyä)
mervi.kanniainen@kirkkopalvelut.fi 040 554 2397

Kuva: Eila ja Eino valokuvanäyttely, Anna Katri Hänninen

Lähde löytöretkelle,
tule mukaan reissulle.

Edessäsi aarrekatu suuri
Sinua - SINUA -
kutsuu juuri.

Maasto mielenkiintoisine
aarteineen,
odottaa mahdollisuuksineen.

Nappaa yksinäinen ystävä
mukaan,
silloin ei yksin jäisi kukaan.

Käsikäden olisi kulku
helpompaa ja
elämä iloa tulvillaan.

Timantit yhteen kun
kerääntyy,
silloin hohto lisääntyy.

- Kaija Virtanen, Salon seurakunta-

